

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Davidem Kryskou ve věci

žalobce: **R. M.**, narozený X
státní příslušník Gruzie
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a imigrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 3. 4. 2020, č. j. OAM-145/ZA-ZA12-ZA22-2020,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 4. 2020, č. j. OAM-145/ZA-ZA12-ZA22-2020 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném ke dni podání žádosti (dále jen „zákon o azylu“) zamítl jako zjevně nedůvodnou žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany.

2. Žalobce v žalobě předně namítá nesprávnou aplikaci § 2 odst. 1, § 3 ve spojení s § 2 odst. 4, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu, jakož i čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Žalobce namítl, že žalovaný v řízení nijak nezohlednil osobní situaci žalobce a důvody, pro které žalobce požádal o mezinárodní ochranu. Žalobce má za to, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 14 nebo podle § 14a zákona o azylu, neboť v zemi původu se dostal do dluhové pasti v rámci své podnikatelské činnosti. Zároveň jeho věřitel na něj podal stížnost u místních policejních orgánů, a proto měl žalobce problémy s policií. Také žalobce uvedl, že nemá důvěry v policii a státní orgány v zemi svého původu, a proto se na ně se svými problémy neobrátil.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl zamítnutí žaloby. Žalovaný stručně shrnul dosavadní vývoj věci, přičemž uvedl, že žalobce nijak neprokázal, že v jeho případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Žalovaný poukázal na to, že v řízení nevyšlo najevo, že by žalobce byl pronásledován nebo že by mu hrozila vážná újma. Sám žalobce totiž uvedl, že ze země původu vycestoval z finančních důvodů (dluhy v zemi původu) a že se žádostí o mezinárodní ochranu snaží legalizovat svůj další pobyt na území České republiky. Se skutečností, že Česká republika považuje Gruzii za bezpečnou zemi původu ve smyslu výše uvedeného ustanovení, byl žalobce seznámen dne 20. 2. 2020.

Skutková zjištění vyplývající z obsahu správního spisu

4. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce dne 16. 2. 2020 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice.
5. Dne 19. 2. 2020 poskytl žalobce údaje k podané žádosti, z nichž vyplývá, že (i) je státním příslušníkem Gruzie; (ii) je gruzínské národnosti; (iii) je schopen dorozumět se rusky a gruzínsky; (iv) vyznává pravoslavné křesťanství; (v) není členem politické strany či hnutí a o politiku se nezajímá; (vi) je ženatý, s manželkou nicméně nežije již 5 let; (vii) v zemi původu naposledy žil ve městě Gori; (viii) na území České republiky vstoupil dne 20. 11. 2019; (ix) je zdravý a s ničím se neléčí; (x) k důvodům své žádosti o mezinárodní ochranu uvedl: *„V zemi původu mám dluhy. Podnikal jsem ve stavebnictví a za jednu zakázku mi nebylo zapláceno, takže mi vznikl dluh u jiné stavební firmy, od které jsem odebral materiál. Jedná se o částku 23 tisíc gruzínských lari. Jiné důvody nemám.“*
6. Dne 19. 2. 2020 byl se žalobcem proveden pohovor. Z něj vyplývá, že žalobce přicestoval do České republiky na radu svého známého, který zde pracoval a na jehož místo žalobce nastoupil. V zemi původu měl problémy s policií, neboť jeho věřitel na něj podal stížnost a policie chodila k němu domů a chtěla po něm, aby dluhy splatil. Jiné potíže neměl. Jako důvod své žádosti uvedl, že by *„chtěl zde pracovat a vydělat si peníze na úhradu těchto dluhů“*, a poté by *„se chtěl vrátit zpět do vlasti“*. Zároveň uvedl, že společnost, u které je zaměstnán v České republice mu slíbila, že mu zajistí pracovní vízum, nicméně vzhledem k tomu, že se to ještě nestihlo, tak požádal o mezinárodní ochranu, aby na území České republiky nepobýval nelegálně a mohl dále pracovat.
7. Pro posouzení situace v zemi původu je dále součástí správního spisu dokument zpracovaný žalovaným: *„Gruzie – Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“* ze dne 30. 4. 2019.

8. Dne 20. 2. 2020 se žalobce seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí. Práva seznámit se s jejich obsahem, vyjádřit se k nim nebo navrhnout jejich doplnění nevyužil.
9. Napadeným rozhodnutím žalovaný žádost žalobce zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, přičemž podle § 16 odst. 3 zákona o azylu neposuzoval, zda jsou zde důvody stojící na straně žalobce odůvodňující udělení azylu žalobci podle § 13 a § 14 zákona o azylu nebo udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu, nebo zda žalobce neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. V odůvodnění žalovaný shrnul dosavadní průběh řízení, údaje poskytnuté k žádosti o udělení mezinárodní ochrany a obsah výpovědi žalobce během pohovoru. Vzal v potaz státní občanství žalobce a hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu ve spojení s § 2 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb. Žalovaný dospěl k závěru, v případě žalobce lze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný rovněž poukázal na skutečnost, že žalobce neuvedl jakékoliv azylově relevantní skutečnosti a pouze se omezil na sdělení, že ze země původu vycestoval proto, aby si vydělal peníze na splacení svých dluhů. Zároveň o mezinárodní ochranu požádal za účelem legalizace svého pobytu na území České republiky. Zde žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94. Z toho důvodu žalovaný dospěl k závěru, že žalobce využívá řízení o žádosti o mezinárodní ochranu k legalizaci svého pobytu, přičemž neprokázal, že v jeho případě nelze zemi jeho původu považovat za bezpečnou. Napadené rozhodnutí si žalobce osobně převzal dne 11. 5. 2020.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

10. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
11. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. vychází soud při přezkoumání rozhodnutí správního orgánu ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) vyžaduje, aby soudy přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedené pravidlo transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (srov. čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Protože doposud nebyly do českého právního řádu požadavky čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice promítnuty, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, a žádost žalobce o mezinárodní ochranu byla v projednávané věci podána dne 16. 2. 2020, může se žalobce dovolávat přímého účinku uvedeného článku procedurální směrnice. Ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. se pak neužije.
12. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, protože účastníci řízení s takovým postupem vyjádřili souhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Posouzení žaloby soudem

13. Úvodem soud předesílá, že žaloba proti rozhodnutí správního orgánu musí mimo jiné podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Míra precizace žalobních bodů přitom předurčuje, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane (srov. § 75 odst. 2 větu první s. ř. s.). Čím je žalobní bod obecnější, tím obecněji k němu správní soud přistoupí a posoudí ho. Není na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují.
14. Žalobce nejprve obecně namítá, že v řízení byla porušena ustanovení § 2 odst. 1, § 3 ve spojení s § 2 odst. 4, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52, § 68 odst. 3 správního řádu, § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu a čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Tyto obecné námitky však soud nepovažuje za žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle ustálené judikatury je žalobním bodem konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. „*Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých ‚obvyklých‘ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami*“ (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Těmto požadavkům ovšem výše uvedené námitky nedostály, neboť jde pouze o citace či parafráze ustanovení správního řádu, zákona o azylu a mezinárodních úmluv, která měla být porušena, aniž by žalobce uvedl konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž své tvrzení o nezákonnosti napadeného rozhodnutí opírá. Soud se proto jimi samostatně nezabýval a rozhodnutí přezkoumal pouze v rozsahu řádných žalobních bodů. Uvedenými námitkami se pak zabýval pouze v rozsahu těch žalobních bodů, které s aplikací uvedených ustanovení souvisejí.
15. Ve zbývajícím rozsahu směřuje žaloba svou podstatou proti posouzení Gruzie jako bezpečné země původu ze strany žalovaného, a od toho se odvíjejí dílčí žalobní námitky. Soud žalobní námitky posoudil a dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná.
16. Dle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemi původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
17. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu,

který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.

18. Podle § 16 odst. 3 zákona o azylu jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
19. Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví ministerstvo vyhláškou seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.
20. Z uvedených zákonných ustanovení vyplývá, že zákon o azylu u zjevně nedůvodných žádostí počítá s konceptem tzv. bezpečné země původu (§ 16 odst. 2). Definici tohoto pojmu lze nalézt v citovaném § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Žadatele pocházející z bezpečných zemí původu nelze pak bez dalšího považovat za osoby vyžadující ochranu. Podstatou tohoto konceptu je nezkoumání důvodů pro udělení azylu a doplňkové ochrany a toliko posouzení, zda daná země podmínky definice „bezpečné země původu“ splňuje. Základem vnitrostátní úpravy je procedurální směrnice.
21. Podle odst. 40 věty druhé odůvodnění procedurální směrnice pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak.
22. V souladu s odst. 46 odůvodnění procedurální směrnice mohou členské státy bezpečnost země posuzovat případ od případu nebo označit země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí.
23. Podle čl. 37 odst. 3 procedurální směrnice se hodnocení, zda je země v souladu s tímto článkem bezpečnou zemí původu, zakládá na řadě zdrojů informací, přičemž toto ustanovení dále příkladmo vyjmenovává některé tyto zdroje. V souladu s Přílohou I procedurální směrnice pak mají členské státy při určení bezpečných zemí původu hodnotit: rozsah, v jakém je poskytována ochrana proti pronásledování nebo špatnému zacházení prostřednictvím příslušných právních předpisů země a způsobu, jakým se uplatňují; dodržování práv a svobod stanovených v Evropské úmluvě o lidských právech nebo Mezinárodním paktu o občanských a politických právech nebo Úmluvě OSN proti mučení; dodržování zásady nenavrácení podle Ženevské úmluvy; systém účinných opravných prostředků proti porušování těchto práv a svobod.
24. V samotné procedurální směrnici se upozorňuje na to, že hodnocení, z něhož označení země původu jako bezpečné vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými (odst. 42 odůvodnění procedurální směrnice).
25. Česká republika využila možnosti neposuzovat bezpečnost země případ od případu, ale přijmout vnitrostátní seznam bezpečných zemí původu. Ten obsahuje vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění vyhlášky č. 68/2019 Sb. (dále jen „prováděcí vyhláška“). Podle § 2 bodu 7 prováděcí

vyhlášky považuje Česká republika za bezpečnou zemi původu Gruzii (s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie). Jelikož prováděcí vyhláška uvedenou zemi výslovně označuje za bezpečnou zemi původu, nemusel žalovaný zkoumat naplnění jednotlivých znaků vymezených v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, zvláště za situace, kdy žalobce netvrdil, že by žil v oblasti Abcházie nebo Jižní Osetie.

26. Gruzie byla do tohoto vnitrostátního seznamu bezpečných zemí původu zařazena vyhláškou č. 68/2019 Sb. V odůvodnění k návrhu této vyhlášky (<https://apps.odok.cz/veklep>; č. j. předkladatele MV-120060-4/OBP-2018) se uvádí, že tento seznam byl rozšířen o další země (včetně Gruzie) po vyhodnocení, které bylo provedeno na základě informací Ministerstva zahraničních věcí a informací z veřejně dostupných zdrojů, přičemž byla zjištěna a zhodnocena situace z hlediska uplatňování práva v rámci demokratického systému a obecné politické situace v jednotlivých zemích. Na základě toho pak předkladatel (žalovaný) v odůvodnění návrhu vyhlášky konstatoval, že v těchto zemích obecně a soustavně nedochází k pronásledování podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU nebo k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Konkrétně Gruzie byla podle citovaného odůvodnění do vnitrostátního seznamu bezpečných zemí původu zařazena na základě zdrojů několika institucí a organizací, jako jsou Amnesty International, Evropská služba pro vnější činnost (EEAS), Evropská migrační síť (EMN), Freedom House, Ministerstvo zahraničních věcí USA, OSN a UNHCR. Dále odůvodnění návrhu vyhlášky mimo jiné obsahuje výčet základních smluv o lidských právech, jichž je Gruzie smluvní stranou, stručný popis procesu sbližování s EU, základní charakteristiku země z hlediska lidských práv (včetně azylového systému a konstatování o nemožnosti uložení trestu smrti).
27. Žalovaný tedy splnil své povinnosti týkající se řádného zjištění skutkového stavu, neboť žalobce není osobou, jež by pocházela ze státu, který za „bezpečnou zemi původu“ považovat nelze, ani ze specifických regionů Abcházie a Jižní Osetie. Ze správního spisu nevyplývá (a žalobce to ani netvrdí), že by se město Gori nacházelo na území regionů Abcházie či Jižní Osetie. Hodnocení Gruzie (jako bezpečné země původu) je založeno na řadě zdrojů a informací a výsledkem tohoto hodnocení bylo rozšíření vnitrostátního seznamu citovanou novelou prováděcí vyhlášky. Takový postup je přitom zcela v souladu jak se zákonem o azylu, tak s procedurální směrnicí. I přesto je součástí správního spisu informace „*Gruzie – Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu*“ ze dne 30. 4. 2019, o které žalovaný rovněž opírá svůj závěr, že Gruzie je bezpečnou zemí původu. Z § 86 odst. 4 zákona o azylu jinak vyplývá povinnost žalovaného ohledně pravidelného přezkumu seznamu bezpečných zemí původu (včetně Gruzie), přičemž tak má činit nejméně jedenkrát v kalendářním roce. Přehodnocení označení Gruzie jako bezpečné země původu by se pak muselo projevit v novelizaci prováděcí vyhlášky.
28. Z těchto důvodů se soud ztotožňuje se žalovaným v tom, že Gruzie jako země původu žalobce je bezpečnou zemí původu.
29. Bez ohledu na výše uvedené není podle soudu vyloučeno, aby v řízení o udělení mezinárodní ochrany konkrétní žadatel prokázal opak, tedy že v jeho případě podmínky stanovené § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu nejsou naplněny, a nelze tak stát jeho původu považovat za bezpečnou zemi původu. Odst. 42 odůvodnění procedurální směrnice k tomu uvádí: „*Označení třetí země jako bezpečné země původu pro účely této směrnice nemůže být*

absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země. Hodnocení, z něhož toto označení vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými. Proto je důležité, aby v případě, kdy žadatel prokáže, že v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou, nebylo označení této země jako bezpečné považováno v jeho případě za směrodatné.“

30. Ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu upravuje oprávnění zamítnout žádost jako zjevně nedůvodnou, přichází-li žadatel ze státu, který je považován za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho individuálním případě zemi nelze považovat za bezpečnou. Pokud členský stát označí některou zemi za bezpečnou zemi původu, uplatní se vyvratitelná domněnka, že tato je pro daného žadatele o udělení mezinárodní ochrany bezpečná (srov. odst. 40 odůvodnění procedurální směrnice). Je pak na žadateli, aby prokázal, že v jeho případě zemi původu za bezpečnou považovat nelze, tedy že právě v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou (srov. odst. 40 odůvodnění procedurální směrnice). Pro takové prokázání musí předložit závažné důvody (srov. čl. 36 odst. 1 procedurální směrnice), kterými zpochybní pro svůj konkrétní případ existenci jednotlivých charakteristik bezpečné země původu podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Jen tak může dojít k vyvrácení uvedené domněnky, v důsledku čehož označení jeho země původu jako bezpečné pak již není směrodatné (srov. odst. 42 odůvodnění procedurální směrnice).
31. Z toho vyplývá, že charakteristickým znakem řízení o udělení mezinárodní ochrany v případě bezpečných zemí původu je zvýšení důkazního břemene a břemene tvrzení ve vztahu k žadatelům. Tím se situace, v níž je aplikován koncept bezpečné země původu, liší od obecných pravidel řízení o udělení mezinárodní ochrany. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí původu presumuje, leží hlavní odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. Je pak povinností žadatele nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, platí, že „žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu [minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu] vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“ Uvedeným požadavkům pro unesení důkazního břemene a břemene tvrzení však žalobce v předcházejícím správním řízení nedostál.
32. Pokud žalobce namítal, že se žalovaný nezabýval možným splněním podmínek pro udělení humanitárního azylu podle § 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, soud odkazuje na shora citovaný § 16 odst. 3 zákona o azylu. Toto ustanovení výslovně uvádí, že správní orgán v případě zjevně nedůvodných žádostí neposuzuje, zda by mohl být žadatel o udělení mezinárodní ochrany vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo zda splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu, nebo zda mu hrozí vážná újma podle § 14a anebo zda lze v jeho případě udělit

doplňkovou ochranu podle § 14b zákona o azylu. Žalovaný tudíž nebyl, na rozdíl od jiných řízení o mezinárodní ochraně, povinen se dalšími důvody pro udělení azylu či doplňkové ochrany žalobci zabývat. S ohledem na výše uvedené závěry stran břemene tvrzení a břemene důkazního tak bylo na žalobci, aby prokázal, že právě v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat Gruzii za bezpečnou zemi původu. Soud má však ve shodě se žalovaným za to, že tyto skutečnosti žalobce neprokázal.

33. V dané věci žalobce tvrdil, že z Gruzie odešel, aby si vydělal na splacení svých dluhů, přičemž poté plánuje se do Gruzie vrátit. Již z tohoto tvrzení vyplývá, že žalobce nebyl v zemi svého původu pronásledován ani mu nehrozila vážná újma. Skutečnost, že jeho věřitel se obrátil na policii z důvodu, že žalobce neplní své dluhy, nelze považovat za pronásledování či hrozbu vážné újmy. V případě, že měl žalobce za to, že policie překračuje svou pravomoc, mohl se jistě obrátit na nadřízené orgány či jiné orgány ochrany práva země původu. Z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2020, č. j. 6 Azs 262/2019-35, vyplývá, že „[p]okud se stěžovatel ani nepokusil využít prostředky ochrany v zemi původu, nelze mu udělit mezinárodní ochranu jen na základě obecného tvrzení o jejich nefunkčnosti“. Tím spíše tento závěr bude platit v případě zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť z výše uvedeného plyne, že možnost využití vnitrostátních právních prostředků ochrany představuje jedno z kritérií pro posouzení státu jako bezpečné země původu. Z výpovědi žalobce přitom lze navíc dovodit, že v projednávané věci podal žádost o mezinárodní ochranu, aby si tzv. „legalizoval“ svůj pobyt na území České republiky do doby, než mu bude vyřízeno pobytové oprávnění, na jehož základě zde bude moci také pracovat.
34. Z těchto důvodů soud souhlasí se žalovaným i v tom smyslu, že žalobce v předcházejícím správním řízení neprokázal (a neučinil tak ani v řízení před soudem), že v jeho konkrétním případě Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu nelze.
35. Jako nedůvodnou soud shledal rovněž námitku žalobce, že jsou v jeho případě dány důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Jestliže žalovaný shledal, že jsou zde důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, v souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu již neposuzoval, zda žalobce splňuje důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud spatřuje smysl institutu humanitárního azylu v tom, „aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně ‚nehumánní‘ azyl neposkytnout.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Rozhodnutí o udělení humanitárního azylu je vydáváno ve sféře správního uvážení žalovaného (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2006, č. j. 8 Azs 195/2005-66). Žalovaný je však k použití této úvahy oprávněn pouze v mezích zákona, tj. při splnění podmínek stanovených zejména zákonem o azylu. Vedle podmínek dalších, jako jsou neexistence důvodu pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nebo existence důvodu hodného zvláštního zřetele, představuje takovou podmínku skutečnost, že žádost o udělení mezinárodní ochrany nebude zamítnuta jako zjevně nedůvodná (§ 16 odst. 3 zákona o azylu). V tomto případě žalovaný totiž § 14 zákona o azylu neaplikuje a důvody pro udělení humanitárního azylu nezkoumá. Tak tomu přitom bylo i v projednávané věci.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

36. Ze shora uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou výrokem I zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl soud výrokem II podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na jeho běžnou činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 26. února 2021

JUDr. David Kryška, v. r.
samosoudce